ಲಹರಿ ಸಂವಾದ

ಸಂಪುಟ : ೧೬ ಸಂಚಿಕೆ : ೧೨

ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ೧೯೩೮, ಶ್ರೀ ದುರ್ಮುಖ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ, ಫಾಲ್ಗುಣ-ಚೈತ್ರ

ಪುಟ ೧: ತಿಂಗಳ ಸುದ್ದಿ
ಪುಟ ೩: ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಂಗಳದಿಂದ
ಪುಟ ೨: ಸಂಪಾದಕೀಯ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಾನೂನು, ಪರಿಚಯ
ಪುಟ ೪: ಸುದ್ದಿ,

'ಕಾನೂನು : ಶಾಸಕಾಂಗದ ಪರಮಾಧಿಕಾರ'

ಕಾನೂನು ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂವಿಧಾನದಂತೆ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಪರಮಾಧಿಕಾರ ಎಂದಿರುವ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಪೊಂದು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಂಗದ ಪಾತ್ರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ. ಕಾನೂನು ನಿರ್ಮಾಣ ಹೇಗೊ ಹಾಗೆ ಕಾನೂನಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯೂ ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ವಿಷಯ ಎಂದೂ ಈ ತೀರ್ಪು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.

ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿಚ್ಛೇದ ೨೪೫ ಮತ್ತು ೨೪೬ರಂತೆ ಸಂಸತ್ತು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಪರಮಾಧಿಕಾರದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಹೊರಡಿಸುವ ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ವಿಷಯ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪರಿಚ್ಛೇದ ೨೨೬ರಂತೆ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಾದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಸರ್ವೋನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆ/ಕಾನೂನುಗಳ ಪುನರವಲೋಕನ ಮಾಡಬಹುದೆ ವಿನಃ ಬೇರೆ ಇನ್ನೇನೂ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರ ಉಳ್ಳವು ಅಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ ಈ ತೀರ್ಪು.

೧೬ನೇ ವರ್ಷದ ಪ್ರಕಟಣೆ

ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ೧೯೭೨ರ ಎಚ್.ಪಿ.ಟಿನೆನ್ಸಿ ಮತ್ತು ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾಯ್ದೆಯನ ಕಲಂ ೧೧೮ ಸ್ಥಳೀಯ ಕೃಷಿಕರಲ್ಲದವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಕೃಷಿಕರಲ್ಲದ ಸತ್ಪಾಲ್ ಸೈನಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಖರೀದಿಸಿದರು. ಅವರ ಹೆಸರಿಗೆ ಖಾತೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಖರೀದಿ ಪತ್ರದಂತೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ಖಾತೆ ಆಗಬೇಕು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೋರಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಟ್ಟೆ ಏರಿದ್ದರು.. ಇವರ ಪರ

▶▶4

'ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ದಾವಾಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ : ಸ್ವಾಧೀನ ಇಲ್ಲ, ಇಂಜೆಂಕ್ಷನ್ ದಾವಾಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲ'

ದಾವಾಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಗೇನೂ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಇರದಿದ್ದರೆ, ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ವಾದಿ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಕೇವಲ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ದಾವಾಕ್ಕೇನೂ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲ, ವಾದಿ ದಾವಾಸ್ತಿಗೆ ತಾನು ಯಜಮಾನ ಎಂಬ ಘೋಷಣೆ ಕೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಈ ತೀರ್ಪು ಮುಂದುವರಿದು, ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಆರೋಪಿಸಿದಂತೆ ಅಲ್ಲೊಂದು ಬಾರಿ, ಇಲ್ಲೊಂದು ಸಾರಿ ಪ್ರತಿವಾದಿ ದಾವಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಳುಗೆಡವಲು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ವಾದಿ ದಾವಾಸ್ತಿಯ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗದು ಎಂದಿದೆ.

ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಅಧಿ ನಿಯಮದ ಕಲಂ ೩೪ರಂತೆ ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಕೇಳದೆ, ಆಸ್ತಿಯ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬೇಡದೆ ಕೇವಲ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ದಾವಾ ಹೂಡಬಹುದು. ಇಂತಹ ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾದಿ ದಾವಾಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಾದಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡದಂತೆ ಕೇವಲ ನಿರ್ಬಂಧಕ ಆಜ್ಞೆ ಕೋರಬಹುದು. ಆಜ್ಞಾಪಕ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ವಾದಿಗೆ ದಾವಾ ಆಸ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಬ್ಜೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ದಾವಾಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಅಧಿಕಾರವೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಸರಳ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ

▶▶4

೪.೨.೨೦೧೬ರಂದು ನಡೆದ ೧೦ನೆ ಪಿ.ಜಿ.ಸಿ. ಚೆಂಗಪ್ಪ ಸ್ಮಾರಕ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ೨೦೦೬ರಿಂದ ೨೦೧೬ರವರೆಗಿನ ಹತ್ತೂ ವಾರ್ಷಿಕ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ: ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಅನು ಚೆಂಗಪ್ಪ, ಸಮಾರಂಭದ ಗೌರವದ ಅತಿಥಿ ನ್ಯಾ। ಜಯಂತ್ ಎಂ. ಪಟೇಲ್, ಮುಖ್ಯ ಉಪನ್ಯಾಸಕ ನ್ಯಾ। ಎಲ್.ನಾಗೇಶ್ವರ್ ರಾವ್, ಲಹರಿ ಕಾನೂನು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕ, ಉದಯ ಹೊಳ್ಳ, ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆರ್.ಜಿ. ಚೌಹಾಣ್.

'ನೇರ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇದ್ದಾಗ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲ'

ಅಪರಾಧ ಘಟಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಆಪಾದಿತನೆ ಅಪರಾಧ ಎಸಗಿದ ಬಗ್ಗೆ ನೇರ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆ (**motive**) ಇತ್ತೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆ ಮಹತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಎಂದಿದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಇತ್ತೀಚಿನ ತೀರ್ಪೊಂದು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ ಈ ತೀರ್ಪು.

ಅಪರಾಧದ ಸಾಬೀತಿನಲ್ಲಿ 'ಪ್ರೇರಣೆ' ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರೇರಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಪರಾಧದಂತ ಗಂಭೀರ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರೇರಣೆ ಇರಲೆಬೇಕು ಎಂಬ ತರ್ಕವೆ ಈ ನಿಯಮದ ಮೂಲ. ಆದರೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಎಂಬ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಮಹತ್ವವೂ ಸಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರೇರಣೆ ಸಾಬೀತಾಗದಿದ್ದರೆ ಅದೊಂದೆ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಪಾದಿತನ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವುದು ಸಾಧುವೆ? ಈ ಎರಡು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸಿದ ದೃಷ್ಟಿಯೆ, 'ಅಪರಾಧದ ಸಾಬೀತಿಗೆ ನೇರ, ನಂಬಲರ್ಹ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಪ್ರೇರಣೆಯ ಅಂಶ ಮಹತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ' ಎಂಬುದು.

ಈ ಮೇಲಿನ ನಿಲುವನ್ನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ತಳೆದಿರುವ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪೀಠವೊಂದು ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದೆ. ಪ್ರೇರಣೆಯ ಅಂಶ ಸಾಬೀತಾಗಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಆಪಾದಿಸಿಯೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ

▶▶4

'ಪಾಕ್ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿ'

ಪಾಕಿಸ್ಥಾನದ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಹಿಂದೂಗಳ ಬಹುವರ್ಷಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯೊಂದು ಈಡೇರಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗಾಗಿಯೆ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಯಾಗಲು ಕ್ಷಣಗಣನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಪಾಕಿಸ್ಥಾನದ ಮೇಲ್ಮನೆ-ಸೆನೆಟ್-ಹಿಂದೂ ಮ್ಯಾರೇಜ್ ಬಿಲ್, ೨೦೧೬ನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೀಗ ಕೇವಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಹಿಯ ಔಪಚಾರಿಕತೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಮಸೂದೆ ಪಾಕ್ ಸಂಸತ್ತಿನ ಕೆಳಮನೆ, ನ್ಯಾಶನಲ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ೨೦೧೫ರಲ್ಲಿಯ ಪಾಸಾಗಿತ್ತು. ಹಲವಾರು ವಿರೋಧಗಳಿಂದಾಗಿ ಮೇಲ್ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಈ ಮಸೂದೆ ಬರದೆ ಕಾಯುತ್ತಿತ್ತು.

▶▶4

ಪಾಕ್ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಈವರೆಗೆ ಮದುವೆಯಂತಹ ಬದುಕಿನ ಮಹತ್ವದ ಘಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೆ ಕಾನೂನು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ತಮಗೆ ತೋಚಿದಂತೆ ಹಿಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮಿಮಾಂಸಿಸಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಮಸೂದೆ ಕಾನೂನು ಆಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಹಿಂದೂಗಳ ವಿವಾಹದ ನೊಂದಣಿ, ವಿಚ್ಛೇದನ, ಪುನರ್ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಮದುವೆಗೆ ಕನಿಷ್ಟ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬರಲಿವೆ.

ಈ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಂದಿನಿಂದ ಹಿಂದೂ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಲುದೊಡ್ಡ ವರದಾನ ಸಿಗಲಿದೆ. ಮದುವೆಯ ನೊಂದಣಿಗೆ ಈವರೆಗೆ ಅವಕಾಶವೆ ಇರದೆ

ಲಹರಿ ಕಮ್ಯುನಿಕ್ ಮತ್ತು ಲಹರಿ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿಯ ವಿನಃ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳ ಪುನರ್‌ಮುದ್ರಣವು ಕೃತಿಸ್ವಾಮ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೫೭ರ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ.
-ಸಂ.

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಕೊಲೆಜಿಯಂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ- ಇನ್ನೊಂದು ದೂರು

ಫೆಬ್ರುವರಿ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ನ್ಯಾ. ಎಸ್. ಅಬ್ದುಲ್ ನಝೀರ್ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪದೋನ್ನತಿ ಪಡೆಯುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕೊಲೆಜಿಯಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಚರ್ಚೆ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಒಂದು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯೆ, ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ವಧರ್ಮೀಯರಿಗೂ, ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯದವರಿಗೂ ಅವರವರ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಧರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಇದೆಯೆ, ಇರಬೇಕೆ, ಎಂಬ ಕಡೆಗೂ ಈ ಚರ್ಚೆ ತಿರುಗಿದೆ. ಸರ್ವೋನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪದೋನ್ನತಿ ಸೇವಾ ನಿರತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಜೇಷ್ಠತೆಯೊಂದನ್ನೆ ಆಧರಿಸಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಬದಿಗೆ ಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನ ಅಪಾರದರ್ಶಕ ಎಂಬ ಟೀಕೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಈ ರೀತಿಯ ಟೀಕೆಗಳು ಕೊಲೆಜಿಯಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸದಲ್ಲವಾದರೂ ಈ ಬಾರಿಯ ವಿಶೇಷ ಎಂದರೆ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಚರ್ಚೆ, ಟೀಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಮುನ್ನಲೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನ್ಯಾ॥ ಎಚ್.ಜಿ.ರಮೇಶ್ ತಮ್ಮ ಹಿರಿತನವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ದೂರಿ ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನಲಾದ ಪತ್ರ. ಇದು ವಿಶೇಷ ಅಷ್ಟೆ, ಇದೇನೂ ಇಂತಹ ಮೊದಲ ಪ್ರಕರಣವಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ನ್ಯಾ॥ ಟಿ.ಎಸ್.ಠಾಕೂರ್ ತಮ್ಮ ಸೇವಾ ಹಿರಿತನವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಅವರ ಕಿರಿಯ ನ್ಯಾ॥ ದತ್ತು ಅವರನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೇರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ದೂರಿ ಅಂದಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಘರಿಗೆ ಇದೆ ರೀತಿ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಈಗ ಪತ್ರ ಬರೆದ ಸುದ್ದಿ ಅಧಿಕೃತವೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಪತ್ರ ನಿಜವೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಹಲವು ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಎತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸರ್ವೋನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಿಯರನ್ನು, ಎಲ್ಲ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗ, ಪ್ರದೇಶದವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಈ ಪತ್ರ ಎತ್ತಿದೆ. ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸರ್ವೋನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪದೋನ್ನತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೀಸಲಾತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ (merit) ಒಂದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರ. ಇದನ್ನು ಅದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೀಸಲಾತಿಯ ಬಗೆಗಿನ ತೀರ್ಪು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ಹಿಂದೂಗಳ ಪೈಕಿ ಮುಂದುವರಿದ ಜಾತಿಯವರೆ ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದರೆ ಆಗ ಅದು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಟೀಕೆಗಳು ಏನು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆಯೂ ದೇಶ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಯಾರೂ ಗಮನಿಸದ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖವೂ ಇದೆ. ನ್ಯಾ॥ ನಝೀರರಿಗೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಕೋಟಾದಲ್ಲಿ ಪದೋನ್ನತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಆಪಾದನೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಈಗಿನ ಸರಾಸರಿ ಎರಡೂವರೆ-ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೇವಾವಧಿ ಇರಬೇಕು ಎಂಬ ಬೇಡಿಕೆ ಕೇಳಿ ಬಂದು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳೆ ಆಗಿವೆ. ಅಧಿಕ ಸೇವಾವಧಿಯಿಂದ ಹಲವು ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆ. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಸಿಕ್ಕು ಕೇವಲ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದು ಅಲ್ಲದೆ, ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಬೆಳೆಯಲು ನಿಜವಾದ ಮತ್ತು ಮೌಲಿಕ ಕಾಣ್ಕೆ ನೀಡಬಹುದು ಎಂಬುದು ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಹಿಂದಿನ ತರ್ಕ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಿರಿಯರಾದರೂ ನ್ಯಾ॥ ಅಬ್ದುಲ್ ನಝೀರ್ ಅವರಿಗೆ ಪದೋನ್ನತಿ ನೀಡಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ.

ಯಾರಿಗೆ ಪದೋನ್ನತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ, ನೀಡಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸಮಸ್ಯೆ ಅಲ್ಲ. ಸಮಸ್ಯೆ ಬೇರೇನೊ ಇದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳೆ ಪ್ರಭುಗಳು, ಪ್ರಭುಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಎಂದರೆ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ತಾವು ಉತ್ತರದಾಯಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಅಂದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೂಲ. ಪ್ರಕರಣ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವಾಗ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಯಾರಿಗೂ ಉತ್ತರದಾಯಿ ಅಲ್ಲ ನಿಜ. ಆದರೆ ಹಿರಿಯ ನಾಲ್ಕು ಜನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ತಮ್ಮ ಸಹ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನು ನೇಮಿಸುವಾಗಲೂ ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಯಾಕೆ ಮುಂದೆ ತರಬೇಕು? ಕೊಲೆಜಿಯಂ ತನ್ನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಇರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ತಾನು ಯಾರಿಗೂ ಉತ್ತರದಾಯಿ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತು ನೇಮಕಾತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತಿಗೇನೂ ಪಾತ್ರ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಮುಜುಗರದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡ ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ●

ಸಮನ್ಸ್

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಾನೂನು

ನೀವು ಹೂಡಿದ ದಾವಾ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ತಾನೆ? ಅದೆ ಉದ್ದೇಶ ಸಮನ್ಸ್ ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ. ಸಮನ್ಸ್ ಜಾರಿಗೆ ಕಾನೂನು ಮೂರು ವಿಧಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೆ ಒಬ್ಬರು (ಅಮೀನ/ ಪ್ರೊಸೆಸ್ ಸರ್ವರ್) ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ಖುದ್ದಾಗಿ ಸಮನ್ಸ್ ತಲುಪಿಸಿ ಬರುವುದು. ಎರಡನೆಯದು, ನೊಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಸಮನ್ಸ್ ಕಳಿಸುವುದು. ಮೂರನೆಯದು, ಪರ್ಯಾಯ ವಿಧಾನ. ಎಂದರೆ ಸಮನ್ಸ್‌ನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಮನೆ/ ಕೆಲಸದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸಿ ಬರುವುದು ಅಥವಾ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಮಟೆ ಬಡಿದು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುವುದು ಅಥವಾ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು. ತಮಟೆ ಬಡಿದು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೋರಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪಕ್ಷಗಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ ಕೆಲ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಐದನೆ ಕಂತಿದು, ಈ ವಾರ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದಾವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ಹಂತದ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖನ – ಅದೆ ವಾದ ಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ. -ಸಂ

ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಅಮೀನರ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ನೊಂದಾಯಿತ ಅಂಚೆಯ ಮೂಲಕ ಒಂದಾದ ನಂತರ ಒಂದರಂತೆ ಸಮನ್ಸ್ ಕಳಿಸುವುದು. ಪ್ರತಿವಾದಿ ಅದೆ ವಿಳಾಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೂ ಸಮನ್ಸ್ ಜಾರಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಆಗ ಮಾತ್ರ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗದಂತೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು.

ಈಗ ಸಮನ್ಸ್‌ನೊಂದಿಗೆ ವಾದ ಪತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡುವುದನ್ನೂ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಮನ್ಸ್ ಜಾರಿಗೆ ನೀವು ಎಂದರೆ ದಾವಾ ಹೂಡುವವರು ಬೇರೆ ಖರ್ಚು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸೇವೆಯ ಖರ್ಚು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಶುಲ್ಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತಾಗಿ ಸಮನ್ಸ್‌ನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಚುರ ಪಡಿಸುವುದಾದರೆ ಅದರ ಖರ್ಚನ್ನೂ ನೀವೆ ಭರಿಸಬೇಕು.

ಅದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹೊಣೆಯಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕಾದ ಸಮನ್ಸ್ ಜಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾದ ಇನ್ನಿತರ ಸಂಗತಿಗಳು ಇವು :

- ನೀವು ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಸರಿಯಾದ ಮತ್ತು ಕೊನೆಗೆ ತಿಳಿದ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಸಮನ್ಸ್ ಕಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಸ್ಪಷ್ಟ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ.
- ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಮನೆಗೆ ಸಮನ್ಸ್ ಕಳಿಸಿದರೆ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಖುದ್ದಾಗಿ ಅಥವಾ ಮನೆಯ ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕ ಸದಸ್ಯರ ಮೂಲಕ ಸಮನ್ಸ್ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು.
- ಕಂಪನಿ ಅಥವಾ ನೊಂದಾಯಿತ ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆ ತನ್ನ ನಿರ್ದೇಶಕರು/ಪಾಲುದಾರರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಆಗಿದ್ದರೆ ಕಂಪನಿ/ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಜಾರಿಯಾದ ಸಮನ್ಸ್ ನಿರ್ದೇಶಕರು/ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಜಾರಿಯಾದಂತೆ. ಅಂತೆಯೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು/ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಜಾರಿಯಾದರೆ ಕಂಪನಿ/ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಜಾರಿಯಾದಂತೆ.
- ಸಮನ್ಸ್ ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ಖುದ್ದಾಗಿ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯ ಮೂಲಕ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ವಕೀಲರ ಮೂಲಕವಾಗಲಿ ನಿರ್ಧರಿತ ದಿನಾಂಕ ಮತ್ತು ಸಮಯದಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸಮನ್ಸ್ ಪಡೆದೂ ಹಾಜರಾಗದಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಏಕತರ್ಫಿ (ex parte) ತೀರ್ಪು ಹೊರ ಬೀಳಬಹುದು.
- ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಅದೆ ವಿಳಾಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೂ ನ್ಯಾಯಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ತಡೆ ಒಡ್ಡುವ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ತಡಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಮನ್ಸ್ ಪಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಾದಿಯು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಫಿಡವಿಟ್ಟಿನ ಮುಖಾಂತರ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಪರ್ಯಾಯ ವಿಧಾನದಿಂದ ಸಮನ್ಸ್ ಜಾರಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ.

ವಾದಿಯ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಸರಿಯಾದ ವಿಳಾಸ ಕೊಟ್ಟು ಸಮನ್ಸ್ ಜಾರಿಯ ಖರ್ಚು, ಅಂಚೆ ಚೀಟಿ, ಅಂಚೆ ಲಕೋಟೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೊಟ್ಟು ನ್ಯಾಯಾಲಯದೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ದಾವಾ ವಜಾ ಆಗುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ.

ವಕೀಲರು ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಯಾವುದೆ ಸುದ್ದಿಯ ಮೂಲ ಎಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ತೀರ್ಪಿನ ಸೈಟೇಷನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯಲು ರೂ. ೫೦೦/ - ಪಾವತಿಸಬೇಕಿದ್ದು ಮಾಹಿತಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ. ಕೆ.ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್ ೯೮೪೫೫.೨೯೪೪೪/ ಅನು ಚೆಂಗಪ್ಪ ೯೯೮೦೦೪೭೭೮೦, anuchengappa@rediffmail.com
ವೇದಿಕೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸೈಟೇಷನ್ನನ್ನು ಕೋರಿದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಷ್ಟೆ. ಹೆಚ್ಚಿನದೇನಿಲ್ಲ.

LAHARI COMMUNIQUE
Its Unique
Volume : 28
Issue : 12
March 2017

UCC not only legal document but also instrument of social change: J | Nageswara Rao

Uniform Civil Code (UCC) if implemented 'would not only be a legal document but rather would constitute an instrument of social change', said Justice L.Nageswara Rao addressing the 10th P.G.C. Chengappa memorial lecture organised by Lahari Advocates' Forum, Bengaluru.

J | L. Nageswara Rao, a sitting judge of the Supreme Court of India was invited by the Forum to deliver the 10th guest lecture during first part of February in memory of its first president.

Delivering the lecture captioned, 'Decoding the Uniform Civil Code', the speaker examined many legal aspects of the UCC sans touching political posturing by the opposite sides of the debate. Political stand on the issue is "... not only unnecessary but also undesirable to discuss", said the speaker indicating to confine his examination only to legal aspect of the matter.

▶▶2

28th year of publication

Order for retrial appellate Court's power: SC

SC recently ruled that the power to order for re trial of criminal case is available to appellate Court. Clarifying, the apex Court ruled that while exercising power under Sec. 386 of the Code of Criminal Procedure, appellate Court may apart from confirmation or setting aside the order impugned also order for re trial of the case albeit in exceptional cases. Ultimately, miscarriage of justice is the only ground that should necessitate order for re trial, noted the Court.

Requiring the appellate Courts to find out lapses either in conduct of investigation or in the conduct trial of cases the SC said ".... 'examine the evidence and arrive at an independent finding based on

▶▶4

Karnataka's reservation policy in promotion struck down

Giving a severe blow to Karnataka Govt's legislative plan to provide reservations in promotional posts to population of SCs and STs, the apex Court recently struck down the law providing for reservation in promotion in Government service as unconstitutional. It held Sec. 3 and 4 of Karnataka Determination of Seniority of the Government Servants Promoted on the Basis of Reservation (To the Posts in the Civil Services of the State) Act, 2002 and Rule 4 and 4A of the Karnataka Government Servants (Seniority) Rules, 1957 to be opposed to the law of equlity.

Sec. 3 and 4 of the Act and Rule 4 and 4A of the Rules provided for doing away with "catch up" rule and also provided for consequential seniority against roster points. To that extent they have been held to be unconstitutional.

The Act was challenged way back in 2002 before the Karnataka High Court and then before the Supreme Court. The question was referred to a larger bench. In October 2006 the bench decided the matter holding in favour of the constitutional amendments made to provide for reservation in promotion. But individual matters were remitted to the appropriate benches. Thus cases arising from Karnataka were remitted back to the Kar. High Court for deciding the question of validity of the said enactment. The High Court upheld the validity of the enactment. While hearing the matter, the High Court framed the question for determination as follows:

"Whether the State Government has shown the compelling reasons, namely, backwardness, inadequacy of representation and overall administrative efficiency before making provisions of reservation for Scheduled Castes and Scheduled Tribes in matters of promotion and as to whether the extent of reservation provided for promotion in favour of the persons belonging to Scheduled Castes and Scheduled Tribes at 15% and 3% respectively, in Karnataka is justified?"

▶▶4

Islamabad High Court bans Valentine's Day celebration

Islamabad High Court in Pakistan barred Valentine's Day celebration in public places and government offices in the country.

By its order that was delivered a day before the V day, Justice Shaukat Aziz also directed all print and electronic media to "stop all Valentine's Day promotions immediately". The Court further directed Pakistan Electronic Media Regulatory Authority (Pemra) to monitor all mediums and send out notifications banning any related promotions.

The order of the Court came on a petition filed by certain, Abdul Waheed, who pleaded that promotions on mainstream and social media for Valentine's Day are "against Islamic teachings and should be banned immediately." The petition prayed for a ban on the celebration of Valentine's Day in public places, saying, "in cover of spread of love in fact, immorality, nudity and indecency is being promoted which is against our rich culture."

Every year, in Pak like its south-eastern neighbor Valentine's Day draws a mixed response some supporting and celebrating it, but others opposing its observance. Restaurants, delivery services and bakeries in major cities come up with Valentine's Day promotions. On the other hand, there are those who come up with anti-Valentine's campaigns, such as 'Haya Day' on university campuses and various 'Say no to Valentine's Day' campaigns throughout the country.

News, articles and other writes up published in this News Magazine are the intellectual property of the News Magazine. Any form of reproduction thereof by any one without the written consent of the Editor would amount to violation of the provisions of the Copy Right Act, 1957. -Ed.

Around the Courts

Auction sale – rejection of highest bid – whether suit for declaration that rejection of bid is invalid maintainable? Sec. 34, Specific Relief Act, 1963

Haryana Development Authority (HAD) invited bids for development of certain commercial tower. Orchid Infrastructure Developers P Ltd., also participated in the bid and ultimately, it turned out to be the highest bidder in the auction held on 24.05.2004. It was one of the conditions of the auction that '10% of the bid amount to be tendered on the spot at fall of hammer'. When Orchid Developers turned out to be highest bidder, it deposited 10% of the bid amount at fall of hammer. The Developer ultimately received a memo dated 24.09.2004 purporting to refund 10% amount Rs.11,17,50,000/- deposited by the plaintiff at the time of auction on the ground that the bid had not been accepted.

The aggrieved developer filed a suit seeking declaration that rejection f bid was invalid. While the District Court dismissed the suit, the High Court reversed the finding of the trial Court and decreed the suit.

In the appeal to the Supreme Court, the apex Court declared that the suit is not maintainable in terms of Sec. 34 of the Specific Relief Act. "A bidder unless his bid is not accepted does not acquire any right to get contract concluded in his favour…" even when his bid is highest and he has paid the amount, ruled the Court. It further said that in the absence of a concluded contract a suit by highest bidder is not maintainable. Merely because HAD accepted 10% of the bid amount at fall of hammer does not mean that the contract is concluded, held the Court to dismiss the suit.

Award- Sec. 11, Land Acquisition Act, 1894-multiple challenges on the ground of limitation-fate of subsequent challenges – barred by Or.2 Rl.2 CPC – also barred by doctrine of laches and delays.

Harkishan, land owner objected to acquisition proceedings initiated by New Okhla Industrial Development Authority. Overruling his objection final notification under Sec. 6 came to be passed on 7th Jan 1992. This was followed by an award under Sec. 11 of the Act. He then made a representation under Sec. 48 of the Act. It was also rejected. Then he went on instituting multiple legal action challenging one or the other office note/order which ultimately laid challenge to the award passed under Sec. 11 of the Act. In the third round of litigation initiated in 2004, Harikishan filed a writ petition before the High Court on the ground that Award was passed belatedly, beyond the permissible limit of Limitation Act. He succeeded in convincing the Court that the award was beyond the period of limitation. In the appeal filed by the Authority, the Supreme Court took a different view. It said the writ petition in the third round of litigation itself is not maintainable since it was barred by Or.2 Rl. 2 of CPC besides being not maintainable by doctrine of delay and laches

UCC not only legal document...

Further, the speaker also made clear that in view of the position he is holding it would not be appropriate for him to take stand on the hotly debated issue of implementation of the Code. He, therefore, at the outset clarified that his speech would only examine rival legal aspects touching upon the UCC.

After few introductory words about Article 44 of the Constitution of India which was in the form of Article 35 in the draft Constitution containing a directive principle to the State to implement the UCC, the speaker went on to examine the stand taken by different religious groups on the UCC and the response give thereto by Dr. B.R.Ambedkar. The speaker quoted Ambedkar saying, "… I can cite innumerable enactments which would prove that this country has practically a Civil Code, uniform in its content and applicable to the whole of the country. The only province the Civil Law has not been able to invade so far is Marriage and Succession. It is this little corner which we have not been able to invade so far and it is the intention of those who desire to have article 35 as part of the Constitution to bring about that change".

After having noticed the nature, tone and tenor of the arguments pro and against implementation of UCC in the Constituent Assembly, the speaker wondered how "…even today, many of the same arguments continue to be raised by the supporters and detractors of the Uniform Civil Code"!

Examining which 'elements of personal laws would be amenable to codification by way of the UCC and which would not', the speaker reminded audience the words of Ambedkar which included only `marriage' and `succession' as the subject matters of UCC. On further elements of the Code, the speaker said indication may be taken from the original Hindu Code Bill which subsequently took the shape of the Hindu Marriage Act, the Hindu Succession Act, Hindu Minority and Guardianship Act and Hindu Adoption and Maintenance Act. The speaker meant to say that apart from Ambedkar's 'marriage' and 'succession', adoption, guardianship of minors and their maintenance may also be included in the UCC. The speaker thought it to be an important point for discussion because "…it appears that in the minds of many people, there exists considerable ambiguity as to the scope of a Uniform Civil Code", noted J| Rao. He also noticed that it is often touted "…. that the Uniform Civil Code would cause substantial violence to inherent religious practices…". The speaker then went on to examine the differences between `religious faith' and `religious practice'. To bring home the differences, the speaker quoted J| Leila Seth from one of her writes up titled, 'A Uniform Civil Code: Towards Gender Justice'. In the words of J| Seth, religion "… is about faith – a relationship between an individual and his God; whereas law is about specific rights of an individual as against other individuals or society at large. One is the religious plane which is entirely personal; and the other is the social plane which deals with a person's status and self esteem as a citizen of the country".

The speaker after examining the constitutional permissibility of the UCC and its scope and ambit moved further to examine the likely benefits the UCC. Apart from abolition of bigamy and poligami, equal share to daughters in succession and inheritance, adoption, etc., listed J| Rao as benefits thereof. The speaker said when the UCC comes into force ".... clarity of law as regards the secular aspects of personal laws, which is an issue of particular interest to jurists and persons in the legal profession" can be achieved. He noted that codification of laws in our country is a process which is only one and a half centuries old. Even then this "....has brought clarity and certainty to vast majority of legal subjects, whether in the fields of civil, criminal or commercial laws", noted the guest lecturer.

J| L Nageswara Rao also examined observations of the Supreme Court starting from *Shah Bano's* case to *Jordan Diengdeh* in 1985, *Sarala Mudgal* in 1995, and *John Vallamattom* in 2003 touching upon the UCC. Deviating from his written text the speaker also adverted to the recent measure taken by the Law Commission of India in inviting public opinion on desirability or otherwise of implementing UCC in detail. He shared his conversation with the chairman of Law Commission on the nature of around 40,000 responses the Commission has received.

The Judge then turned his attention to obligation of the Government of India to implement UCC under different intentional conventions and covenants to which India is either a signatory or has ratified. International Covenant on Civil and Political rights, 1966 and International Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women, 1979 are two such conventions the Judge referred to. They both cast obligation on the Government of India to eliminate all kinds of discrimination against any one including women. This can be achieved by implementing the UCC hinted the Judge without saying it in so many words.

J| Nageswara Rao coming to the closing part of the well researched paper, noted that the debate on UCC is 'sea of impassioned and often biased opinions' that crowd the field. He concluded hoping "… legal community will play the important role of moderating passions and advancing a rational debate on the issue".

Federalism and GST

Perspective

V. Sudhish Pai
vsudhishpai@gmail.com

The concept of federalism basically involves a distribution of powers between the Centre or the Federation and the federating units. India is an indestructible Union of States as the Constitution describes it. Moving the Draft Constitution, Dr.Ambedkar explained the significance of the use of the expression "Union" instead of Federation, saying that it is deliberate, for though divided into different States for the convenience of administration, the country is one integral whole. He reminded that the basic principle of federalism is that the legislative and executive authority is partitioned between the Centre and the States by the Constitution itself. Allen Gledhill in his *Republic of India* observes that the founding fathers realized that the external situation called for a strong central executive. Their efforts were towards that end.

For India a federal pattern was an inevitable necessity. The Constitution chose a flexible pattern. In our Constitutional scheme the legislative powers are distributed between the Union and the States which is a common feature of federal constitutions. There is a bias in favour of the Union. Though basically federal, it has strong unitary features. It has been described by the Supreme Court as 'amphibian'. Prof. Wheare calls it 'quasi federal', that it establishes a unitary State with subsidiary federal features rather than a federal State with subsidiary unitary features. Federalism is a part of the Constitution's basic structure. Judicial umpiring of the controversies as to the extent of power of each unit is part of the federal structure itself.

It is axiomatic that the strength and success of the federal polity involving dual governments and division of powers depend upon the maximum cooperation and co-ordination between the governments. That brings in the idea of co-operative federalism. This is so in India too. The Constitution has made elaborate provisions for cooperation in the financial sphere. It is significant to note that the Constitution distinguishes taxing power from the general legislative power relating to a subject. The entries in the legislative lists are divided into two groups- the power of general legislation relating to specified subjects and the power to tax. The Constitution while dividing the taxing power between the Union and the States provides for assignment to the States of some of the taxes levied by the Union. There is the same plan of separation of resources between the Union and the States by dividing the taxing powers between Lists I & II subject to similar provisions for assignment, wholly or in part, of the proceeds of certain taxes levied by the Union, to the States. There is also a two- fold division of the sharing of net proceeds of some taxes and some duties.

The basic principles that guide the allocation of resources between the federation and the units are efficiency, adequacy and suitability. It is indeed difficult to achieve all the three ends. It is not possible to lay down, finally, in a federal Constitution the division of financial resources between the federal and regional governments and there should exist some machinery for adjustment and re-allocation in the light of changing conditions. The Finance Commission serves as such machinery under our Constitution. There is no specific provision in any of the federal constitutions guaranteeing the periodical creation of a Finance Commission to make reallocations of revenue to the Centre and the States. This is a special feature of the Indian Constitution and an original contribution regarding this extremely complicated aspect of federal relationship. It is designed to bolster the autonomy of the States. While the recommendations of the Finance Commission are only advisory and not legally binding, a healthy convention has developed by which the Centre implements these recommendations.

The object of the Constitution 101st Amendment Act and the rationale in moving towards GST is to avoid multiplicity of taxes at the State and Central levels and thereby simplify the complex indirect tax structure. In a sense it would mark a departure from the scheme of distribution of fiscal powers as originally envisaged in that the dual GST as now introduced envisages taxation of the same taxable event, i.e., supply of goods and services concurrently by both the Union and the States. The introduction of the goods and services tax confers concurrent or simultaneous taxing power enabling making of laws for levying GST on every transaction of supply of goods or services or both-Art 246A. Art 269A empowers levy and collection of GST on supplies in the course of inter State trade and commerce and such tax is to be apportioned between the Union and the States. Art 279A provides for GST Council to work out the modalities. It is seen that the scheme of distribution of financial powers as also the apportionment and distribution of revenues remains basically the same as originally envisaged. The federal principle remains intact. Any whisper from any quarter that GST may infringe federalism is insubstantial. "The principle is not a doctrinaire concept to be made use of with pedantic rigour; there must be sensible approximation, there must be elasticity of adjustment in response to the practical necessities of government which cannot foresee today the developments of tomorrow in their nearly infinite variety." ●

---

quotes

"Independence and impartiality are hallmark of any arbitration proceedings. Rule against bias is one of fundamental principles of natural justice which applies to all judicial and quasi judicial proceedings. Main purpose for amending provision was to provide for neutrality of arbitrators. In order to achieve this Sec. 12 (5) lays down that notwithstanding any prior agreement to the contrary any person whose relationship with parties or counsel or subject matter of dispute falls under any of categories specified in Sch.7, he shall be ineligible to be appointed as arbitrator. In such eventuality appointment should be beyond pale of arbitration agreement, empowering court to appoint such arbitrator as may be permissible. That would be effect of non obstante clause in Sec. 12(5)."

- SC in Voestalpine Schienen GMBH

"i. There must be an unlawful assembly,

ii. Commission of an offence by any member of an unlawful assembly,

iii. Such offence must have been committed in prosecution of the common object of the assembly; or must be such as the mmebrs of the assembly knew to be likely to be committed,

If these three elements are satisfied, then only a conviction under Section 149, IPC may be substantiated, and not otherwise. None of the Sections 147, 148 and 149 applies to a person who merely present in any unlawful assembly, unless he actively participates in the rioting or does some overt act with the necessary criminal intention or shares the common object of the unlawful assembly"

- SC in Vijay Pandurang Thakre

Lahari Communique and Lahari Samvada subscription & Leagal Service
K.SURYANARAYANA RAO, Ph.: 9535026272 / 9845529448, ANU CHENGAPPA, Ph.: 9980047780

5

Karnataka's reservation...

1 ▶▶ The High Court answered the question in positive.

Challenging the order passed by the High Court it was brought to the notice of the apex Court that Policy of reservation in government services was introduced in the State way back in 1978. On different dates by way of various policy decisions limited reservation in promotional posts were also granted in favour of SCs and STs. It was contended before the Court that by way of these measures 'percentage of SC/ST candidates was much higher than the permitted percentage and all top positions were likely to be filled up by SC/ST candidates without general merit candidates getting to higher positions'. In another case, viz, *M.G.Bandappanavar*, the apex Court noticing disproportionately higher number of SCs/STs getting promoted, held that the Government should re do the seniority and take further action in the light of the judgment in *Ajit Singh Vs State of Punjab*.

State of Karnataka tried to defend the law saying that the bench that decided *M.G.Bandappanavar* did not notice another judgment in *Bhakta Ramegowda Vs State of Karnataka* where the reservation policy of the Government was upheld. The State defended that reservation in promotion to an extent of 15% and 3% respectively in favour of SCs and STs 'can never be said to be excessive in view of progressive increase in population of SCs and STs'.

The question that fell for the consideration of the Supreme Court was 'whether the impugned Act is consistent with Articles 14 and 16 of the Constitution?'

During the course of hearing of the petitions, the apex Court noticed that the High Court had wrongly held that the question of overall efficiency of administration suffering by promotions was not pleaded in the writ petition. At the outset SC held that this observation is opposed to the dicta laid down in *M Nagaraj* and view similar to the one taken by the High Court "...has been repeatedly disapproved in decisions of this Court".

The apex Court relied upon certain observations made in *Nagaraj* to hold that the law in question is arbitrary and unconstitutional. Nagaraj lays down that though vesting of the power by an enabling provision is constitutionally valid, yet 'excessive power' by the state in a given case may be arbitrary. The Court indicated that though law providing for reservation in promotion may be constitutionally valid, yet the particular Act of Karnataka suffered from arbitrariness. *Nagaraj* further lays down that Art. 16(4) which seeks to protect the interest of certain sections of the Society has to be balanced against Art. 16(1) which seeks to protect the interest of every citizen. On this the present bench indicated that the enactment did not balance two conflicting interests.

The apex Court notably relied upon the observation in *Nagaraj* to the effect that the concept of efficiency, backwardness and inadequacy of representation are required to be identified and measured. That exercise depends on the availability of data. The SC pointed out that the Karnataka Government lacked data to support its claim that 15% and 35 reservation in favour of SCs and STs would not be excessive considering the progressive increase in population of SCs and STs and their representation in the services.

For these reasons the Court went on to declare that law unconstitutional to the extent of providing reservation as aforesaid and further declared that persons who have derived such benefit promotion enjoy them ad hoc which is liable to be revived, saying "Consequential promotions granted to serving employees, based on consequential seniority benefit, will be treated as ad hoc and liable to be reviewed. Seniority list may be now revised in the light of this judgment within three months from today. Further consequential action may be taken accordingly within next three months".

Order for retrial ...

1 ▶▶ appraisal of such evidence and examine whether such lapse actually affect the prosecution case; or such lapses have actually resulted in failure of justice." Not all lapses should result in ordering for re trial, said the Court. Lapse, of the nature which leads to failure of justice should warrant `De novo' trial, declared the Court. "Do novo trial means a new trial ordered by an appellate Court in exceptional cases when the original trial failed to make a determination in a manner dictated by law", said the Court. When De novo trial is ordered, "The trial is to be conducted afresh by the Court as if there had not been a trial in first instance", ruled the apex Court.

Dealing with the scope of power of appellate Courts to order for re trial, the apex Court said the power to ordered for re trial found in Sec. 386 should be exercised exceptional cases where 'failure of justice' is noticed. The Court ruled "Though the word "retrial" is used under Section 386(1) Cr.P.C, the powers conferred by this clause is to be exercised only in exceptional cases, where the appellate Court is satisfied that the omission or irregularity has occasioned in failure of justice". •

MLC Elected

In the by-election held in February 2017 Ramesh Babu, an advocate from Bengaluru, is elected as a member of Karnataka Legislative Council from south-east teachers constituency. He contested on Janatadal (S) ticket. •

SC gets New Judges

5 new judges sworn as new judges in Supreme Court during February 2017, raising the strength of judges to 28. The new judges are Madras High Court Chief Justice Sanjay Kishan Kaul; Rajasthan High Court Chief Justice Naveen Sinha: Kerala High Court Chief Justice Mohan M Shantanagoudar; Chhattisgarh Chief High Court Justice Justice Dipak Gupta and Karnantaka High Court judge S. Abdul Nazeer. There are still 3 vacancies.

The clause relating to 'deemed lapse' in the Right to Fair Compensation and Transparency in Land Acquisition, Rehabilitation and Resettlement Act is not applicable land acquired under the Karnataka Industrial Area Development (KIAD) Act, declared Supreme Court recently.

The Court was examining the correctness of an order of a division bench of the Karnataka High Court which quashed land acquisition proceedings initiated by Karnataka Industrial Area Development Board (KAIDB) under the KIAD Act taking aid of Sec. 24 of the new Land Acquisition Act. The reasoning of the High Court was that even when the acquisition proceedings were under the KIAD Act did not permit passing award, award has to be passed only under the regular land acquisition law, namely under the provisions of the Land Acquisition Act, 1894. That being so, further reasoned the Court that it can not be contended by the KAIDB that new LA Act particularly, Sec. 24 is not applicable.

The apex Court noted that the judgment in Nagabhushan which the High Court had referred to non application of the Act to proceedings under the other enactment. Noticing the error committed by the High Court, the apex Court overruled the judgment and declared that `deemed lapse' is applicable only to acquisition proceedings under the new LA Act and not to land acquisitions under other enactments.

Obituary

We regret to inform the sad demise of the following

- On 29-01-2017 Barrister H.K.Vasudeva Reddy (88), passed away at Bengaluru.
- On 10-02-2017G.C.Channaiah (72), Advocate, passed away at Bengaluru.

Printed & Published by : Lahari Advocates Forum, Bangalore
Printed at : Vee Kay Printers & Publishers, # 396, Ooliga Complex, Sampige Road, Malleshwaram, Bangalore-560 003.
Published at : # 8/340, Prabhat Complex, K.G. Road, Bangalore-560 009
Editor : Aravind. M. Neglur. aravindneglur@gmail.com **RNI No. KARBIL 2010/64911**

6

'ಜಾಮೀನು ರದ್ದತಿ : ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ, ಸಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ'

ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಥವಾ ನಂತರದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನೀಡಿದ ಜಾಮೀನನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರದ ಚಲಾವಣೆ ಸುಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇಂತಹ ರದ್ದತಿ ಸಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ. ಇದು ಈ ಬಗೆಗಿನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ತಿರುಳು.

ಹಾಲಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೊಂದು ನೀಡಿದ್ದ ಜಾಮೀನಿನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲು ಕೋರಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ಬಗೆಗಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದ್ದು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರುವ ನಿಯಮಗಳು ಎಲ್ಲ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯ.

ಮೋಸದ ಮಾತಿನಿಂದ ಮರಳು ಮಾಡಿ, ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸಿ, ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಬಾಲಕಿಯ ಮೇಲೆ ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಎಸಗಿದ ಆಪಾದನೆ ಹೊರೆಸಿ ರಾಜ್‌ಬಲ್ಲವ್ ಪ್ರಸಾದ್‌ನನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ತರಲು ವಾರಂಟ್ ಹೊರಡಿಸಲಾಯಿತು. ಆಪಾದಿತ ಶರಣಾದ. ಶರಣಾದ ಆಪಾದಿತನನ್ನು ನ್ಯಾಯಿಕ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸೆಶನ್ಸ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಆಪಾದಿತ ಜಾಮೀನು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಜಾಮೀನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲನಾದರೂ ನಂತರ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಆಪಾದಿತನಿಗೆ ಜಾಮೀನು ಮಂಜೂರಾಯಿತು.

ಈ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಹಾಲಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಜಾಮೀನು ನೀಡಬಾರದಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಬಿಹಾರ ಸರಕಾರ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ಮನವಿಯ ಗುಣಾವಗುಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೆ, "ಸಂತ್ರಸ್ತ ಬಾಲಕಿ ಒತ್ತಡವಿಲ್ಲದೆ, ಭೀತಿಮುಕ್ತಳಾಗಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಆಪಾದಿತ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ", ಎಂದು ಹೇಳಿ ಜಾಮೀನಿನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದು, ಆಪಾದಿತನಿಗೆ ಶರಣಾಗಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಎರಡು ವಾರದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಿಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಲು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ಆಪಾದಿತ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬಾಲಕಿಯ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ವಾದ ಮಂಡಿಸಿದ ಬಿಹಾರದ ಪರ ವಕೀಲರು ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಮಹತ್ವದ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ವಿಚಾರಣೆ ನಿರ್ಭೀತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕೊಟ್ಟ ಜಾಮೀನಿನ ಆಜ್ಞೆಯು ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದರು. ಈ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ತಡೆಹಿಡಿಯಲಾಗಿದ್ದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂದರು.

ಈ ವಾದವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಆಪಾದಿತನ ಪರ ವಕೀಲರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗುವವರೆಗು ಆಪಾದಿತ ನಿರಪರಾಧಿ ಎಂಬ ಪೂರ್ವಭಾವನೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿತ, ಹಾಗಾಗಿ ನಿರಪರಾಧಿಯನ್ನು ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ ಎಂದರು.

ಈ ಬಗೆಗಿನ ಕಾನೂನು ೧೯೭೮ರ *ಸಂಜಯ ಗಾಂಧಿ* ಪ್ರಕರಣ, ೧೯೮೪ರ *ಭಗೀರಥ್ ಸಿಂಹ* ಪ್ರಕರಣ ಮತ್ತು ೧೯೮೬ರ *ಬಿಹಾರ ಲೀಗಲ್ ಸಪೋರ್ಟ್ ಸೊಸೈಟಿ* ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪುಗಳಿಂದ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಗಮನಿಸಿತು.

ಜಾಮೀನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಿವೇಚನಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಮೂಲತಃ ಜಾಮೀನು ನೀಡುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಚಲಾಯಿಸುವ ವಿವೇಚನಾಧಿಕಾರಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದನ್ನು ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಗಮನಿಸಿತು. ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈಗಾಗಲೆ ವಿವೇಚನಾಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಿರುವಾಗ ಹೀಗೆ ಚಲಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲೆ ಏನಾದರೂ ಲೋಪ ಇದೆಯೆ ಎಂದಷ್ಟೆ ಮುಂದಿನ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನೋಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ಜಾಮೀನು ನೀಡುವುದು ಸರಿಯೊ ತಪ್ಪೊ ಎಂಬುದನ್ನಲ್ಲ ಎಂದಿತು ಈ ತೀರ್ಪು.

ಜಾಮೀನು ನೀಡುವಾಗ ಮತ್ತು ಅದರ ರದ್ದತಿಯ ಕೋರಿಕೆ ಬಂದಾಗ ಕೇವಲ ಆಪಾದಿತನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ನೋಡದೆ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಹಾಲಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆಪಾದಿತನಿಂದ ಬೆದರಿಕೆ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಡತದಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆ ಇದ್ದರೂ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಸುರಕ್ಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಏನೂ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಬಿಹಾರದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನೀಡಿದ್ದ ಜಾಮೀನನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿತು. ●

'ಆದಾಯದ ಹೆಚ್ಚಳದ ಸಾಧ್ಯತೆ – ಪ್ರತಿ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ'

ವಾಹನಾಪಘಾತದ ಸಂತ್ರಸ್ತರು ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯಗಳಿಸುವ ಸಂಭಾವ್ಯತೆ ಆಯಾ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗತಿ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಎಂದಿದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ಸಂಬಂಧಿ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅನುಸರಿಸಿರುವ ಈ ತೀರ್ಪು ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಸಂಭವನೀಯತೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ, ವೃತ್ತಿ ನಿರತರಿಗೆ ಇದೆ, ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇರಬೇಕು ಎಂದಿದೆ.

ವಾಹನ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಸಂತ್ರಸ್ತ ಮೃತಪಟ್ಟಾಗ ಅಥವಾ ಮೊದಲಿನಂತೆ ದುಡಿಯಲಾಗದಷ್ಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಅಂಗವೈಕಲ್ಯಕ್ಕೆ ಈಡಾದಾಗ ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಮೋಟರ್ ವಾಹನ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಬಂಧಗಳಂತೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೧೬೬ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವುದೆ ಅನುಬಂಧವಾಗಲಿ ಏನೂ ಹೇಳದು. ಪರಿಹಾರ ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದಷ್ಟೆ ಈ ವಿಧಿ ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಹಾರ ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿರ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಂತ್ರಸ್ತ ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಗಳಿಸಬಹುದಾದ ಆದಾಯವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಿವಿಧ ತೀರ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಹಾಲಿ ನ್ಯಾಯ ಪೀಠದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಾಯಿತು. ೨೦೧೩ರ *ರೇಶ್ಮಾ ಕುಮಾರಿ* ಪ್ರಕರಣ. *ರಾಜೇಶ್* ಪ್ರಕರಣ, ೨೦೧೪ *ಸಂಜಯ ವರ್ಮಾ* ಪ್ರಕರಣ, ೨೦೧೫ *ಮುನ್ನಾ ಲಾಲ್ ಜೈನ್* ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪುಗಳು ಈ ಬಗೆಗಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನ್ಯಾಯಪೀಠದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಾಯಿತು.

ಹಾಲಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡತಿಯರು, ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರಹಮತುಲ್ಲಾ ವಾಹನಾಪಘಾತದಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ಮರ ಕತ್ತರಿಸುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳವಾಗಿ ರೂಪಾಯಿ ೪೦೦೦/-ಗಳಿಸುವ ಕೂಲಿಯಾಗಿದ್ದರು, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಸಾವಿಗಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಯಾಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣ ಅವರ ತಿಂಗಳ ಕೂಲಿಯನ್ನು ರೂಪಾಯಿ ೩,೦೦೦/- ಎಂದು ಗಣಿಸಿ ಒಟ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿತ್ತು.

ಈ ಪರಿಹಾರ ಸಾಲದು ಎಂದು ದೂರಿ ಅವರ ಪತ್ನಿ ಆಯೇಶಾ ಬೇಗಂ ಮತ್ತಿತರರು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಟ್ಟೆ ಏರಿದರು. ಅವರು ಎತ್ತಿದ ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದು ರಹಮತುಲ್ಲಾರ ಕೂಲಿ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು, ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿಯೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು.

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನಿನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಆದಾಯದ ಏರಿಕೆಯ ಸಂಭಾವ್ಯತೆಯಡಿ ಪರಿಹಾರ ಕೋರಬೇಕೆಂದರೆ ಮೃತ ಅಥವಾ ಗಾಯಾಳುವಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆದಾಯ ಇರಬೇಕು. ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆದಾಯ ಸರಕಾರಿ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ನೌಕರಿಯಿಂದಾಗಲಿ, ಸ್ವಯಂ ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ಯಮದಿಂದಾಗಲಿ ಇರಬಹುದು, ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆದಾಯ ಇರಲೆಬೇಕು. ಮೃತ ಅಥವಾ ಗಾಯಾಳು ಯುವ ವಯಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು ಆದಾಯದ ಏರಿಕೆಯ ಸಂಭವನೀಯತೆ ಇರಬೇಕು. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಯಸ್ಸು, ಉದ್ಯೋಗ ಹಾಲಿ ಆದಾಯ, ಏರಿಕೆಯ ಸಂಭವನೀಯತೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇರಬೇಕು ಎಂದೂ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಹೇಳಿದೆ.

ಹಾಲಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳಂತೆ ಈಗ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಪರಿಹಾರ ಧನವೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅದನ್ನು ಏರಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಅಪೀಲು ವಜಾ ಮಾಡಿತು.

ಕಲಂ ೩೦೪ಬಿ, ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆ – ಕಲಂ ೧೧೩ಬಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ – ವರದಕ್ಷಿಣೆಗಾಗಿ ಕಿರುಕುಳ – ಪತ್ನಿಯ ಸಾವು ಯಾವಾಗ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾವು? ಷರತ್ತುಗಳು ಏನು?

ವರದಕ್ಷಿಣೆಗಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾವಿನ ಮಧ್ಯದ ಕೊಂಡಿ ಕಳಚಿಬಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಸಾವನ್ನು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಸಾವು ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು ಆಗದು, ಎಂದಿದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪೊಂದು.

"ವರದಕ್ಷಿಣೆಗಾಗಿ ಹಿಂಸಾತ್ಮಾಕ ಬೇಡಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯ ಸಾವಿನ ಘಟನೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಹತ್ತಿರದ ಮತ್ತು ಜೀವಂತ ಕೊಂಡಿಯೊಂದು ಇರಬೇಕು. ಆಪಾದಿಸಲಾದ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಹಳಸುವಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾಗಿದ್ದು ಮಹಿಳೆಯ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಲಕುವಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಆಗಿರದೆ ಇದ್ದರೆ ಆಕೆಯ ಸಾವು ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಕಿರುಕುಳದಿಂದ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನಲಾಗದು" ಎಂದಿದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ದ್ವಿಸದಸ್ಯ ನ್ಯಾಯಪೀಠವೊಂದು.

ಕಾನೂನಿನ ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿ ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮದ ಕಲಂ ೧೧೩ಎ ಪ್ರಕಾರ ಪೂರ್ವಭಾವನೆಯಂತೆ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಮೊದಲು ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾವಿನ ಮಧ್ಯದ ಕೊಂಡಿ ಎಂತಹದು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಹೊಸದು ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಎಂದೂ ಈ ತೀರ್ಪು ವಿಧಿಸಿದೆ.

ಕಾನೂನು...

ತೀರ್ಪು ಹೊರಡಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ೮ ವಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪರ ಖಾತೆ ಮಾಡಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು. ಮುಂದುವರಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಆ ದಿನದಿಂದ ೬೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೧೧೮ನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಕೃಷಿಕರಲ್ಲದ ಸ್ಥಳೀಯರು ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ೧೯೭೨ ಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದಿನಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಇರುವ ಪರ ಸ್ಥಳೀಯರು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಹೊಂದಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತೆ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿತು. ಈ ನಿರ್ದೇಶನಗಳೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಅಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು.

ಹೀಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡುವುದಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ಶಾಸಕಾಂಗದ ಪರಮಾಧಿಕಾರ ಉಳ್ಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು-ಬಾರದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಸಹಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದನ್ನು ನ್ಯಾಯಪೀಠಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಯಿತು.

"ಸರಕಾರದ ಮೂರು ಅಂಗಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ. ಉಳಿದವೆರಡು ಶಾಸಕಾಂಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಂಗ. ಈ ಮೂರೂ ಸಮಾನ ಅಂಗಗಳು. ಪ್ರತಿ ಅಂಗಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾದ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳಿವೆ... ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನೀತಿಯನ್ನು (policy) ರೂಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನೀತಿಯೊಂದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ವಿಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ..." ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಯಾರು ಖರೀದಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದು ಈ ಬಗೆ ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಪರಮಾಧಿಕಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ಅಪೀಲನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿತು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

'ನೇರ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇದ್ದಾಗ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲ'

ಕಾರಣದಿಂದ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಆಗದು ಎಂದಿದೆ ಈ ತೀರ್ಪು.

ಸಿದ್ಧಿಕಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹೊಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿರಿಯಾನಿ ತಿನ್ನಲು ಹೋದಾಗ ರಾಜುಭಾಯಿ, ರಾಮುಭಾಯಿ ವಾಸವಾ ಮತ್ತವರ ಗೆಳೆಯರಿಗೂ ಸಿದ್ಧಿಕಿಗೂ ಬಿರಿಯಾನಿಯ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಬೆಳೆದು ಜಗಳಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿತು, ನಂತರ ವಾಸವಾ ಮತ್ತವರ ಸಂಗಾತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ವಾಪಸ್ ಬರುವಾಗ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ತುಂಬಿಸಲು ನಿಂತಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಟೋರಿಕ್ಷಾದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸಿದ್ಧಿಕಿ ಮತ್ತು ಸಂಗಾತಿಗಳು ವಾಸವಾ ಮತ್ತು ಸಂಗಾತಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದರು, ಸಿದ್ಧಕಿ ಮತ್ತಿನಿತರ ಆಪಾದಿತರು ವಾಸವಾಕಿ ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿ ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಗಾಯಗೊಳಿಸಿದರು, ವಾಸವಾನನ್ನು ದೀನಬಂಧು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಹಾವೀರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ವೈದ್ಯರು ವಾಸವಾ ಮೃತಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದರು, ಎಂದು ಆಪಾದಿಸಿ ಗುಜರಾತಿನ ಪೋಲೀಸರು ಸಿದ್ಧಿಕಿ ಮತ್ತು ಸಂಗಾತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಚಾರ್ಜ್‌ಶೀಟ್ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಅಪರಾಧ ಸಾಬೀತಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಯಿತು. ಗುಜರಾತ್ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಿತ ಆಪಾದಿತರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಅಪೀಲು ವಿಫಲವಾದ ನಂತರ ಅವರೆಲ್ಲ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೊರೆ ಹೋದರು.

ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಕಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಅಪೀಲುದಾರರ ಪರ ವಕೀಲರು 'ಸಿದ್ಧಿಕಿಯೊಂದಿಗೆನೊ ಮೃತನ ಜಗಳ ಆಗಿತ್ತು. ಈ ಘಟನೆ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಲೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ, ಕೊಲೆ ಮಾಡಲೂ ಪ್ರೇರಣೆ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರೇರಣೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಆಗಬೇಕು' ಎಂದರು.

ಸಿದ್ಧಿಕಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಆಪಾದಿತರಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ ಆ ವಾದ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಪರಾಧದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ನೇರ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಾಕ್ಷ್ಯವಿತ್ತು. ಇಂತಹ ನಂಬಲರ್ಹ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಸರ್ವ ಸಮ್ಮತವಲ್ಲದ ಸಿದ್ಧಾಂತವೊಂದಕ್ಕೆ ಜೋತು ಬೀಳಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅಪೀಲು ವಜಾ ಆಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕಾಯಂ ಆಯಿತು. ●

ಇವರಿಗೆ, ತೆರೆದ ಅಂಚೆ

______

______

______

______

______

ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ದಾವಾಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ...

ದಾವಾ ನಿಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮುಂದುವರಿದ ಪರಿಹಾರವನ್ನೂ ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಕಾನೂನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲೊಂದು ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗಿತ್ತು. ವಾದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾದಿ ತಾನು ದಾವಾಸ್ತಿಯ ಒಡೆಯ, ದಾವಾಸ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳಿಗೇನೂ ಹಕ್ಕು, ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಹಾಗಿದ್ದೂ ಆಗೀಗ ಪ್ರತಿವಾದಿ ದಾವಾಸ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಅತಿಕ್ರಮ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡ ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಹಾಗೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಅತಿಕ್ರಮ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡ ಕೆಡವಿ ಬೇರೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಬೇರೆ ಕಟ್ಟಡ ತೆರವುಗೊಳಿಸಲು ಆಜ್ಞಾಪಕ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ (mandatory injunction) ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಲಾಗಿತ್ತು ಈ ವಾದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ. ಮುಂದುವರಿದು ಪ್ರತಿವಾದಿ, ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರು, ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಇರುವ ಯಾರೆ ಆಗಲಿ ದಾವಾಸ್ತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಾದಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡದಂತೆ ಶಾಶ್ವತ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಲಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರತಿವಾದಿಯರು ದಾವಾದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗಿ, ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸಿ, ದಾವಾಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೂ ಹಕ್ಕಿದೆ, ನಾವು ದಾವಾಸ್ತಿಯ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ, ಅದನ್ನು ವಾದಿಯೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆ ಹೂಡಿದರು.

ವಿಚಾರಣೆಯ ನಂತರ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ದಾವಾ ವಜಾ ಮಾಡಿತು. ಅಪರ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ಡಿಕ್ರಿಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ದಾವಾದನ್ನು ವಾದಿ ಪರ ಡಿಕ್ರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಎರಡನೆ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಸೋಲಾಯಿತು.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಪೀಲು ಬಂದ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಹೂಡಿದ ಮುಖ್ಯ ವಾದವೆಂದರೆ ದಾವಾಸ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ವಾದಿಯೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಕೇವಲ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ದಾವಾ ನಿಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; ದಾವಾಸ್ತಿಯ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲದ ವಾದಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಕೇಳದೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ದಾವಾ ಹೂಡಿದರೂ ಅದು ನಿಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ವಾದಗಳೂ ಇದ್ದವು.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನ ತೀರ್ಪಿನ ೧೯ ಮತ್ತು ೨೦ನೆ ಖಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾದಪತ್ರದ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿತು. ಉದ್ಯೋಗದ ನಿಮಿತ್ತ ವಾದಿಗಳು ದಾವಾ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗೋವಾ, ಮರ್ಗೋವಾ ಮತ್ತು ಪೊಂಡಾ ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ವಾಸವಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಬೇರೆಡೆ ವಾಸವಿದ್ದಾಗಲೂ ವಾದಿಗಳು ತಾವು ದಾವಾಸ್ತಿಯ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆಡೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆಗಾಗ ದಾವಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇದರರ್ಥ ಅವರು ಸ್ವಾಧೀನ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಅತಿಕ್ರಮ ಪ್ರವೇಶ ಎಸಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡ ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸಿ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯಿಂದಾಗಿ ವಾದಿ ದಾವಾಸ್ತಿಯ ಸ್ವಾಧೀನ ವಾದಿಯ ಕೈತಪ್ಪಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಕೈಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಲು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ವಾದಿಯ ಕೈತಪ್ಪಿದ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ ಮಾಲೀಕನೆ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಪೂರ್ವ ಭಾವನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲೂ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ. ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಾದಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಹೊಂದಿದ ಆಸ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಒಂದೊ ಎರಡೊ ಬಾರಿ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು / ಅತಿಕ್ರಮ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಟ್ಟಡ ಬೀಳಿಸಿ ಬೇರೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ. ಹೀಗೆಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಾದಿಯ ಪರದ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ಡಿಕ್ರಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದೆ.

'ಪಾಕ್ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿ'

ಇದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕಿರುಕುಳದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಹಿಳೆ ಮದುವೆಯನ್ನೆ ಸಾಬೀತು ಮಾಡಲು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಯಾಸ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸಂಕಷ್ಟ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ಮುಂದೆ ದೂರವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿ ಮದುವೆಗೆ ಕನಿಷ್ಟ ವಯೋಮಿತಿಯನ್ನು ೧೮ನೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸಹಕಾರಿ ಆಗಲಿದೆ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಸಂಗಾತಿಯಿಂದ ಆಗಬಹುದಾದ ಅತೀವ ಕಿರುಕುಳದಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಡಿಕ್ರಿಯಿಂದ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸರ್ಫೇಸಿ ಕಾಯ್ದೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಪಕ್ಷಿನೋಟ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮುಂದುವರಿದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ. ಸಹಕಾರ ಇರಲಿ. – ಸಂ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ, ನಂ ೮/೩೪೦, ಪ್ರಭಾತ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೆ ಜಿ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೯
ಮುದ್ರಣ : ವೀ ಕೇ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ & ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್, ನಂ. ೩೯೬, ಊಳಿಗಾ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸಂಪಿಗೆ ರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೩ ಸಂಪರ್ಕ : aravindneglur@gmail.com
KARBIL 01707 / 10 /1/2009-TC RNI No. KARBIL 2010/64911 ಸಂಪಾದಕರು : ಅರವಿಂದ ಎಂ. ನೆಗಳೂರ